

Diş Hekimliği Fakültesine Başvuran Hastaların Dental İmplant Farkındalıklarının Değerlendirilmesi

Evaluation of Dental Implant Awareness of Patients Applying to the Faculty of Dentistry

Dilek Özkan ŞEN*¹
dilekozkan19@hotmail.com

Fatma UÇAN YARKAÇ¹
fatma_ucan413@hotmail.com

Zeynep TAŞTAN EROĞLU¹
dt.zeyneptastan@gmail.com

Hilal Gülcan SEYFİOĞLU¹
gulcanseyfioglu@gmail.com

ÖZ

Amaç: Dental implantlar; eksik dişlerin fonksiyonel rehabilitasyonu ve hastaya eski fonksiyon, estetiğini tekrar kazandırmak amacıyla uygulanan çene kemiklerinin içine yerleştirilen cerrahi materyallerdir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de bireylerin dental implantlar hakkındaki bilgi düzeyini ve farkındalığını değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntemler: Çalışmamıza 161 kadın 114 erkek olmak üzere, toplam 275 birey katıldı. Katılımcılar demografik verileri de içeren 16 soruluk bir anket doldurdu. İstatistiksel analizler için Ki-kare testi ve Pearson Korelasyon testi kullanıldı. Anket kapsamında bireylere dental implant farkındalığını ve bilgi düzeylerini ölçen sorular yöneltildi. İmplant hakkında bilgiyi hangi kaynaktan öğrendikleri veya kimden duymak istedikleri, implantın ömrü ve dezavantajları, tedavi seçeneği olarak implant tedavisini tercih edip etmeyecekleri gibi sorular yöneltildi.

Bulgular: Katılımcıların %86,2’sinde dental implant farkındalığı olduğu tespit edildi. İmplant tedavisi tercih etmenin yaş, cinsiyet, gelir düzeyi ve eğitim düzeyi ile ilişkili olmadığı görüldü ($p>0.05$).

Sonuç: Çalışmanın sonuçları dental implant tedavisi ile ilgili farkındalık seviyesinin arttığını, ancak hala sınırlı olduğunu, ayrıntılı bilgilerin ise eksik olduğunu göstermektedir. Farkındalığın artırılması için diş hekimlerine daha fazla iş düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dental implant, İmplant farkındalığı, Hasta bilgisi

Geliş: 12.11.2022

Kabul: 20.12.2022

Yayın: 31.12.2022

ABSTRACT

Aim: Dental implants are surgical materials placed in the jawbones, which are applied to the functional rehabilitation of missing teeth and to the old function and aesthetics to the patient. The aim of this study is to evaluate the level of knowledge, resources and needs of individuals about dental implants in Turkey.

Material and Methods: A total of 275 individuals, 161 women and 114 men, participated in our study. Participants filled out a 16-question questionnaire including demographic data. Chi-square test and Pearson Correlation test were used for statistical analysis. Within the scope of the questionnaire, questions were asked to measure the awareness of dental implants and their level of knowledge. Questions such as from which source they learned about the implant or from whom they wanted to hear it, the life of the implant and its disadvantages, whether they would prefer implant treatment as a treatment option were asked.

Results: It was determined that 86.2% of the participants had dental implant awareness. Preferring implant treatment was not associated with age, gender, income level and education level ($p>0.05$).

Conclusion: The results of the study show that the level of awareness about dental implant treatment has increased, but it is still limited, and detailed information is lacking. Dentists have more responsibility to raise awareness.

Keywords: Dental implant, Implant awareness, Patient knowledge

Received: 12.11.2022

Accepted: 20.12.2022

Published: 31.12.2022

Atıf/ Citation: Şen DÖ, Uçan Yarkaç F, Taştan Eroğlu Z, Seyfioğlu HG. Diş hekimliği fakültesine başvuran hastaların dental implant farkındalıklarının değerlendirilmesi. NEU Dent J. 2022;4:107-14.

* Sorumlu Yazar/Corresponding Author

1. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Periodontoloji AD, Konya, Türkiye

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)

GİRİŞ

Dental implantlar; eksik dişlerin fonksiyonel rehabilitasyonu ve hastaya eski fonksiyon, estetiğini tekrar kazandırmak amacıyla uygulanan çene kemiklerinin içine yerleştirilen cerrahi materyallerdir. Kısmi veya tam dişsiz hastaların tedavisinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Günümüzde estetik diş hekimliğine ilgi giderek artmakta ve insanlar güzelliklerine daha çok önem vermektedirler. Dental implantlar da bu alanda hayati bir rol oynamaktadır.¹

Dental implantlar estetik ve fonksiyonel rehabilitasyon amacıyla kısmi veya tamamen dişsiz hastaların rehabilitasyonunda uzun vadede iyi sonuçlar verdiği için diş hekimliğinde kabul görmüş ve yaygın olarak kullanılan bir tedavi yaklaşımı haline gelmiştir.^{2, 3} Dental implantların kullanıma sunulmasından bu yana, klinik çalışmalar implant tedavisinin etkinliğini doğrulamıştır. Ancak bireylerin dental implant bilgisi ve bakış açısı daha az bilinen bir konudur. Günümüzde bireylerin implant farkındalıklarının bilinmesi, bu konudaki eksik ve yanlış bilgilerden kaynaklanabilecek olumsuz bakış açısını ortadan kaldırmaya ve implant tedavisini desteklemeye yardımcı olabilir. Tedavi yöntemi hakkında bilinenler implantlar hakkındaki olumsuz fikirlerin ortadan kaldırılması açısından önemlidir. Birçok ülkede kişilerin implantlar hakkındaki farkındalığını göstermek için çalışmalar yapılmıştır.^{4,5} Farklı ülkelerde yapılan çalışmalarda, implant farkındalıkları %77; %70,1; %66,4 olarak bulunmuştur.^{6,7} Mgbeokwere ve ark.⁸, Nijerya'da yaptıkları çalışmada, implant farkındalığını %9,7 olarak hesaplamıştır. Türkiye'de ise bireylerin dental implantlara yönelik farkındalık ve bilgilerini değerlendiren literatürde sadece birkaç çalışma bulunmaktadır⁹⁻¹¹. Bu nedenle, bu çalışmanın amacı, Türkiye'de bireylerin dental implantlar hakkındaki bilgi düzeyini, kaynaklarını ve ihtiyacını değerlendirmektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma, Necmettin Erbakan Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Etik Kurulundan 2022/192 sayılı karar ile izin alınarak yapıldı. Çalışmamız Helsinki Bildirgesi'ne uygun olarak yapıldı ve çalışmaya dahil edilen tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş olur formu ile onamları alındı. 18 yaş üzeri ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan, okuma yazma bilen ve kendisine yöneltilen soruları okuyup anlamasına engel herhangi bir psikolojik hastalığı bulunmayan bu duruma neden olacak psikiyatrik bir ilaç kullanmayan bireyler

çalışmaya dahil edildi. Dahil edilme kriterleri dışında olan ve çalışmaya katılmayı kabul etmeyen bireyler çalışma dışı bırakıldı.

Fakültemizde Periodontoloji Anabilim Dalı'na başvuran bireylerden gönüllülere, dental implantlarla ilgili bilgi ve farkındalıklarını tespit etmek amacıyla demografik verilerinin de yer aldığı 16 sorudan oluşan bir anket uygulandı.^{7,12}

Anket kapsamında bireylere dental implant farkındalığını ve bilgi düzeylerini ölçen sorular yöneltilti. İmplant hakkında bilgiyi hangi kaynaktan öğrendikleri veya kimden duymak istedikleri, implantın ömrü ve dezavantajları, tedavi seçeneği olarak implant tedavisini tercih edip etmeyecekleri gibi sorular yöneltilti.

İstatistiksel Analizler

Bütün istatistiksel değerlendirmeler IBM SPSS V22 (IBM company, V22.0, Chicago, IL, USA) paket programı kullanılarak yapıldı. Anket sonuçları Ki-kare testi kullanılarak analiz edildi. Demografik veriler ile implant farkındalığı arasındaki ilişki Pearson Korelasyon testi ile değerlendirildi. $P < 0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Çalışmamıza 161 kadın 114 erkek olmak üzere, toplam 275 birey dahil edildi. Çalışmaya katılan bireylerin yaş ortalamasının $33,07 \pm 10,91$ olduğu görüldü (Tablo 1). Erkeklerin %81,6'sı kadınların %89,4'ü implant tedavisini bildiklerini belirtti. Katılımcıların %86,2'sinde dental implant farkındalığı olduğu tespit edildi. Eğitim durumu ile dental implant farkındalığı arasındaki ilişki incelendiğinde; ilkökul-ortaokul seviyesindeki bireylerin %87,6'sının, lise seviyesindeki bireylerin %77,4'ünün ve üniversite seviyesindeki bireylerin %89,07'sinin dental implant farkındalığının olduğu görüldü. Bu çalışmada dental implant farkındalığı ile yaş, cinsiyet, gelir düzeyi, eğitim düzeyi ilişkili bulunmadı ($p > 0.05$) (Tablo 2).

Katılımcılara implant bilgisini hangi kaynaktan öğrendikleri sorulduğunda; 134 kişi diş hekiminden, 39 kişi medyadan, 52 kişi arkadaşlarından, 46 kişi diğerlerinden ve 4 kişi tıp doktorlarından öğrendiklerini belirtti (Şekil 1). İmplant hakkında bilgi kaynağının yaş, cinsiyet, gelir düzeyi ve eğitim ile ilişkili olmadığı görüldü.

Tablo 1: Demografik veriler

		N	%
YAŞ (ort.±S.S.)	33,07±10,91		
Cinsiyet	Kadın	161	58,5
	Erkek	114	41,5
Gelir düzeyi	Düşük (5000 TL'den az)	116	42,2
	Orta (5000-10000TL)	107	38,9
	Yüksek (10000 TL' den fazla)	52	18,9
Eğitim Seviyesi	İlk-ortaokul	73	26,5
	Lise	62	22,5
	Üniversite	119	43,3
	Y.lisans/Doktora	21	7,6

Tablo 2: Anket verileri

		N	%
Daha önce implant yaptırdınız mı?	Evet	22	8
	Hayır	253	92
Eksik dişiniz varsa, tedavi seçeneği olarak implant yapılabileceğinin farkında mısınız?	Evet	237	86,2
	Hayır	38	13,8
Eğer farkındaysanız, implant hakkındaki bilgileri hangi kaynaktan öğrendiniz?	Diş hekimi	134	48,7
	Arkadaşlar	52	18,9
	Medya	39	14,2
	Tıp doktoru	4	1,5
	Diğer	46	16,7
İmplant hakkındaki bilgiyi nereden almak istersiniz?	Diş hekimi	248	90,2
	Arkadaşlar	8	2,9
	Medya	4	1,5
	Tıp doktoru	5	1,8
	Diğer	10	3,6
Tedavi seçeneği olarak gerekirse implant tedavisini ister misiniz?	Evet	161	58,5
	Hayır	39	14,2
	Olabilir/Emin değilim	75	27,3
Bir önceki soruya cevabınız "hayır" veya "olabilir/emnin değilim" ise sebebi nedir?	Maliyeti fazla	33	12
	Ameliyat işlemlerinden korkuyorum	43	15,6
	Yeterli bilgiye sahip değilim	44	16

Sizce implant tedavisinin en büyük dezavantajı nedir?	Yüksek tedavi maliyeti	107	38,9
	Cerrahi bir işlem olması	46	16,7
	Uzun tedavi süresi	50	18,2
	Tedavi sürecini bilmemek / anlamamak	72	26,2
Sizce bir implantın ömrü ne kadardır?	5 yıldan az	9	3,3
	5-10 yıl arası	48	17,5
	10-20 yıl arası	46	16,7
	Ömür boyu	33	12
	Bir fikrim yok	139	50,5
Dental implantlar ağızda nereye tutunurlar?	Çene kemiğine	141	51,3
	Diş etine	22	8
	Yanıdaki dişlere	7	2,5
	Bir fikrim yok.	105	38,2
Sizce kaç tane dişinizin eksikliği implant ile tedavi edilebilir?	Yalnızca tek bir diş eksikliği implant ile tedavi edilebilir.	33	12
	5 taneye kadar olan diş eksikliği implant ile tedavi edilebilir.	43	15,6
	10 taneye kadar olan diş eksikliği implant ile tedavi edilebilir	18	6,5
	Ağızda hiçbir ana dişim kalmasa bile implant tedavisi yapılabilir.	64	23,3
	Bir fikrim yok.	117	42,5
Dental implantların ideal bakımı ve temizliği nasıl olmalıdır?	Diğer dişlerden daha az bir bakım yeterlidir.	29	10,5
	Diğer dişlerle benzer düzeyde bakım yeterlidir.	167	60,7
	Diğer dişlerden daha fazla bakım gereklidir.	79	28,7
Dental implantın başarısızlık sebebi ne olabilir?	Cerrahi operasyonun başarısız olması	44	16
	Yetersiz ağız bakımı	50	18,2
	Hastanın sistemik bir rahatsızlığının bulunması	42	15,3
	İmplant türü	18	6,5
	Bir fikrim yok.	121	44

İmplant farkındalığı olan bireylere “Tedavi seçeneği olarak implant tedavisi ister misiniz?” sorusu sorulduğunda %58,5’i evet, %14,2’si hayır ve %27,3’ü olabilir-emin değilim cevabını verdi. Hayır veya olabilir/emin değilim yanıtını verenlerin %37,71’i ameliyat işlemlerinden korktuğunu belirtti. İmplant tedavisi tercih etmenin yaş, cinsiyet, gelir düzeyi ve eğitim

ile ilişkili olmadığı görüldü. Ancak tercih etmeyenlerin cinsiyetle ilişkisinin anlamlı olduğu ve kadınların erkeklere oranla daha fazla ameliyattan korktukları için tercih etmedikleri görüldü.

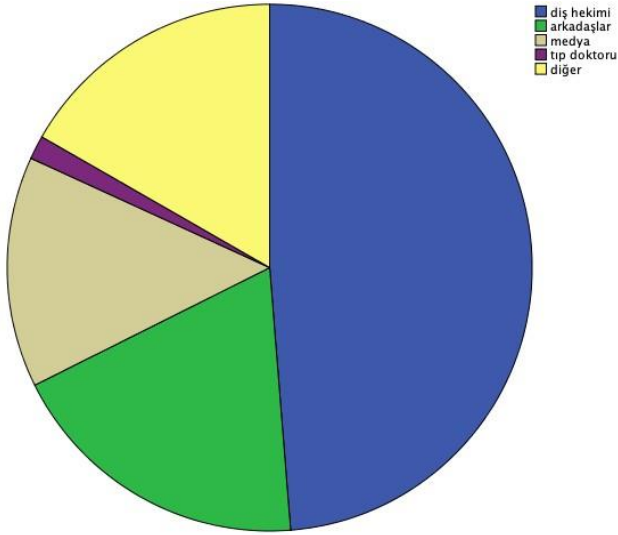
‘İmplant tedavisinin en büyük dezavantajı nedir?’ sorusuna en çok yüksek tedavi maliyeti cevabı verildi.

Bu sorunun cevabının yaş, gelir düzeyi ve eğitim seviyesi ile ilişkili olmadığı görülürken, cinsiyet ile ilişkisinin anlamlı olduğu gözlemlendi.

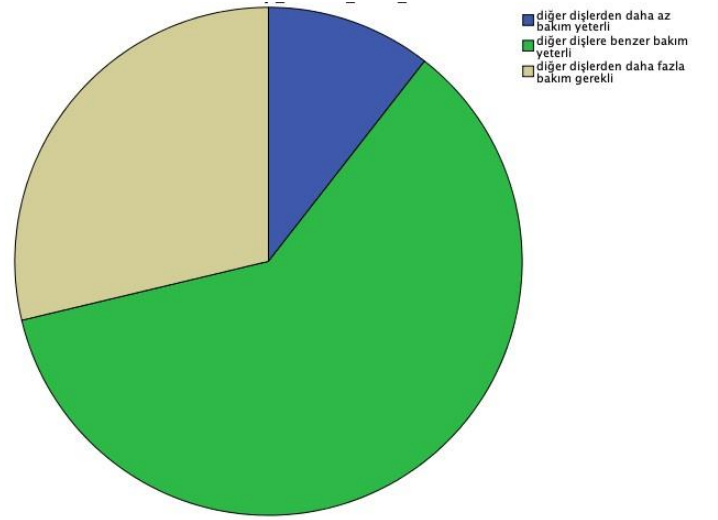
'Dental implantların ideal bakımı ve temizliği nasıl olmalıdır?' sorusuna katılımcıların %60,7'si diğer dişlerle benzer düzeyde bakımın yeterli olduğunu, %28,7'si diğer dişlerden daha fazla bakımın gerekli olduğunu ve %10,5'i diğer dişlerden daha az bakımın

yeterli olduğunu bildirdi (Şekil 2). Kadınlar implantların doğal dişlere göre daha fazla bakıma ihtiyacı olduğunu düşünürken, erkekler kadınlara oranla implantların doğal dişlere göre daha az bakıma ihtiyacı olduğunu düşünmekteydi. Ancak yaş, cinsiyet, gelir düzeyi ve eğitim seviyesi ile implant bakımının gerekliliğinin farkında olma düzeyleri arasında anlamlı bir fark yoktu.

Şekil 1: İmplant hakkında bilgi kaynağı

Şekil 2: İmplant bakımı ile ilgili verilen cevaplar

Dental implantlarla ilgili genel bilgi düzeyini değerlendirmek için katılımcılara implantın ömrünün ne kadar olduğunu düşündükleri soruldu. Bireylerin %12'si "ömür boyu", %3,3'ü "5 yıla kadar", %17,5'i "5-10 yıl arası" ve %16,7'si "10-20 yıl arası" %50,5'i "fikrim yok" şeklinde yanıt verdi. Eğitim düzeyi ile implant ömrünün anlamlı bir ilişkisi olduğu; ancak yaş, cinsiyet ve gelir ile ilişkili olmadığı görüldü.

Hastalara implantların ağızda nereye tutunduğu sorulduğunda %51,3'ü 'çene kemiği', %8'i 'diş eti', %2,5'i 'yan dişler' ve %38,2'si bilmediğini söyledi. Eğitim seviyesi, yaş, cinsiyet ve gelir ile ilişkisine bakıldığında anlamlı olmadığı görüldü.

'İmplantların başarısızlık sebebi ne olabilir?' sorusuna 44 kişi cerrahi operasyonun başarısız olması; 50 kişi yetersiz ağız bakımı; 42 kişi hastanın sistemik bir rahatsızlığının bulunması; 18 kişi implant türü; 121 kişi de fikrim yok cevabını verdi.

TARTIŞMA

Dental implant tedavisi, yüksek öngörülebilirliği ve popüleritesi nedeniyle modern diş hekimliğinin

önemli bir parçası haline gelmiştir ve hastalar arasında öne çıkan bir tedavi seçeneği olarak yer almaktadır. Ancak hastaların implantlarla ilgili bilgileri akademik ve kanıta dayalı bilgileri yansıtmamaktadır. Bu nedenle her hasta, faydalar, dezavantajlar, olası riskler ve komplikasyonlar, maliyet, uzun ömür ve tedaviye diğer alternatifler dahil olmak üzere eksiksiz olarak bilgilendirilmelidir. ^{13, 14} İmplantlar hakkında hasta farkındalığının değerlendirildiği bu çalışmada, katılımcının bir tedavi seçeneği olarak dental implantlar hakkında bilgi düzeyi %86,2 olarak bulundu. Yüksek gelirli ve düşük gelirli grup arasında ve yüksek eğitilmiş ve düşük eğitilmiş grup arasında önemli farklar görülmedi. Bu durum çalışma popülasyonunun homojen olmaması ile ilişkilendirilebilir.

İmplant tedavisi, başarı oranı yüksek olan ve giderek popülerleşen bir tedavi seçeneğidir. Son zamanlarda özellikle medya sağlık programları sayesinde hastaların ilgi odağı haline gelmektedir. Özçakır Tomruk ve ark.'nın ¹⁰, yaptığı çalışmada, hastaların %43,5'inin; Batı Karadeniz bölgesinde Memiş ve ark.'nın ⁹ yaptıkları çalışmada %34,3'ünün; Chowdhary ve ark.¹⁵

Hindistan'da yaptığı çalışmada ise %23,24'ünün dental implantları tedavi seçeneği olarak bildiği görüldü. 2017 yılında yapılan bir çalışma popülasyonunun %96,4'ü; 2022 yılında yapılan bir çalışma popülasyonunun %74,8'i dental implantlar konusunda bilgi sahibiydi. ^{16,17} Bu çalışmada ise katılımcıların %86,2'si eksik dişlerin rehabilite edilmesi için bir tedavi seçeneği olarak dental implantları biliyordu. Bu fark, diğer çalışmaların farklı şehirlerde yapılması, örneklem büyüklüğü, kişilerin bilgi ve farkındalıklarının farklı yerlerde farklı zamanlarda değişiklik gösterebileceği ile ilişkili olabilir. Günümüzde tedavinin ve ulaşılabilirliğin artmasıyla farkındalık düzeyleri değişmiş ve bireylerin farkındalığı bu sebeple artmış olabilir.

Dental implant farkındalığı ile eğitim seviyesi arasında birçok çalışmada anlamlı farklılık olduğu, eğitim seviyesinin artmasıyla birlikte dental implant farkındalığının arttığı bildirilmiştir. ^{11,18, 19} 2020 yılında ülkemizde yapılan bir çalışmada implant farkındalığı ile eğitim seviyesi arasında ilişkili olmadığı belirtilmiştir. ⁹ Çalışmamızda da implant farkındalığının eğitim seviyesi ile ilişkisi olmadığı görüldü, çalışmamızın bulguları Memiş ve ark.'nın çalışmasını desteklemektedir.

Dental implantlar hakkında bilgi çeşitli yollarla sağlanabilir. Bazı çalışmalarda en önemli bilgi kaynağının medya olduğu belirtilmiştir. ^{7,20} Memiş ve ark. ⁹ ve Al-Johany ve ark. ²¹ yaptıkları çalışmalarda katılımcıların dental implantlar konusunda en çok arkadaş ve yakınlarından bilgi aldıklarını belirtirken; Kohli ve ark hastaların %53,6 oranında diş hekimlerinden bilgi edindiklerini rapor etmişlerdir. ²² Özçakır Tomruk ve ark. ¹⁰ ülkemizde yaptıkları çalışmada, implant bilgisi konusunda kişilerin en yüksek oranda diş hekimlerinden bilgi aldıklarını belirtmişlerdir. Bizim çalışmamızda da katılımcılar %48,7 oranında diş hekiminden, ikinci olarak da %18,9 oranında arkadaşlarından bilgi aldıklarını bildirdiler. Bu sonuçlar, implant tedavisi yaptıracak kişiler için diş hekimlerinin veya yakınlarının söylediklerine önem verdiklerini göstermektedir.

Ekonomik şartlar belirli bir tedavi yönteminin seçilmesinde belirleyici faktörlerdir. Hastalar tarafından implant seçimini olumsuz etkileyen faktörlerden bazıları ameliyat korkusu, yüksek maliyet, daha uzun tedavi süresidir. ^{23, 24} Yapılan çalışmalarda dental implantların hastalar için en ciddi dezavantajının yüksek

maliyeti olduğu bildirilmiştir. ^{6,10,15} Bizim çalışmamızda da literatürle benzer bir şekilde hastaların %38,9 oranında yüksek maliyetin dezavantaj olduğunu belirtti. Yüksek maliyetler bireylerin bu tedaviyi reddetmesine neden olabilmektedir. Farklı türdeki tedavi yöntemlerinin avantajları ve dezavantajları kişilere detaylı açıklanmalıdır. Aksi takdirde hastaların yaşam kalitesi implantların yüksek maliyetinden etkilenebilir.

Avusturya da yapılan bir çalışmada bireylerin %34'ünün; implantların ömür boyu kullanılabileceğini düşündüğü ortaya çıkmıştır. ²⁵ Tepper ve ark. ⁵ çalışmalarında implant hastalarının, %46 oranında ömür boyu kullanılabileceğini düşündüğünü belirtmişlerdir. Hof ve ark. ise çalışmalarında bu oranı %59 bulmuşlardır. Bu çalışmaya dahil edilen bireyler ise implantların ömrünün daha kısa olduğunu düşünmektedir. Bireylerin %12'si implantı "ömür boyu kullanılabileceğini belirtirken %50,5'i "fikrim yok" şeklinde soruya yanıt vermiştir. Literatürle bakıldığında implantların kullanım ömrü konusunda bilgi eksikliği olduğu görülmektedir. Bu yüzden implant tedavisi hakkında hastalar bilgilendirilirken kullanım ömrü konusunda da bilgi verilmesi gerekmektedir.

Dental implantlar sürekli bakım ve takip prosedürü gerektirir. Pommer ve ark. ²⁵ Avusturya'da yaptıkları çalışmada bireylerin %39'unun implantların daha fazla bakım gerektirdiğini düşündüğünü ve neredeyse yarısına yakını implantlarını doğal dişlere benzer şekilde temizleyeceğini bildirmişlerdir. Özçakır Tomruk ve ark. ¹⁰ çalışmalarında hastalarının neredeyse yarısı, özellikle de kadınlar, implantların doğal dişlerden daha fazla bakıma ihtiyaç duyduğunu; %34'ü dişlerini doğal dişlere benzer şekilde temizlemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bizim çalışmamızda da literatüre benzer şekilde kadınlar implantların doğal dişlere göre daha fazla bakıma ihtiyacı olduğunu düşünürken, erkekler kadınlara oranla implantların doğal dişlere göre daha az bakıma ihtiyacı olduğunu söylemişlerdir. Bu sonuçlardan yola çıkarak diş hekimleri implant tedavisinden önce hastalarına diş hijyeni ve bakımının önemini açıklamalı, onları implantların bakımı için yeterli diş bakımı sağlamaları için eğitmeli ve motive etmelidir.

SONUÇ

Bu çalışmaya dahil edilen bireylerin dental implant konusundaki farkındalıkları %86,2 olarak bulundu.

Çalışmanın sonuçları implant tedavisi hakkında farkındalık seviyenin arttığını, ancak bu konudaki bilgilerin sınırlı ve eksik olduğunu göstermektedir. Diş hekimleri dental implantlar ile ilgili ana bilgi kaynakları olduğu için, bu konuda daha fazla çaba göstermelidir. Bu çalışma genel popülasyonda dental implantlarla ilgili farkındalığın artırılması, yetersiz bilgi ve tecrübeden kaynaklanabilecek olumsuz tedavi algısının ortadan kaldırılmasına yardımcı olabilir. Bu nedenle dental implant uygulaması hakkında daha fazla bilgi sağlamak ve yanlış bilgileri düzeltmek için bilgilendirme programları düzenlenmesi gereklidir.

Etik Kurul Onayı: Bu çalışma için gerekli etik onay Necmettin Erbakan Üniversitesi İlaç ve Tıbbi Cihaz dışı etik kurul tarafından alınmıştır (2022/192).

Finansal Destek: Bu çalışma için herhangi bir kurum veya kuruluşun finansal destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Bu çalışmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkıları: Tasarım: DÖŞ, FUY, Veri toplama veya veri girişi yapma: ZTE, GS, Analiz ve yorum: DÖŞ, FUY Literatür tarama: DÖŞ, FUY, ZTE Yazma: DÖŞ, FUY

KAYNAKLAR

1. Ahamed TS. Awareness of dental implant on general population. *J Pharm Sci Res.* 2016;8:632.
2. Adell R, Lekholm U, Rockler B, Brånemark PI. A 15-year study of osseointegrated implants in the treatment of the edentulous jaw. *Int J Oral Surg.* 1981;10:387-416.
3. Mericske-Stern R, Grütter L, Rösch R, Mericske E. Clinical evaluation and prosthetic complications of single tooth replacements by non-submerged implants. *Clin Oral Implants Res.* 2001;12:309-18.
4. Palmqvist S, Soderfeldt B, Arnbjerg D. Subjective need for implant dentistry in a Swedish population aged 45-69 years. *Clin Oral Implants Res.* 1991;2:99-102.
5. Tepper G, Haas R, Mailath G, Teller C, Zechner W, Watzak G, et al. Representative marketing-oriented study on implants in the Austrian population. I. Level of information, sources of information and need for patient information. *Clin Oral Implants Res.* 2003;14:621-33.
6. Zimmer CM, Zimmer WM, Williams J, Liesener J. Public awareness and acceptance of dental implants. *Int J Oral Maxillofac Implants.* 1992;7.
7. Berge TI. Public awareness, information sources and evaluation of oral implant treatment in Norway. *Clin Oral Implants Res.* 2000;11:401-8.
8. Mgbeokwere U, Okoye L, Ekwueme O. A survey of the knowledge of dental implants as a choice in treatment

of edentulous jaws among health workers in Government Dental Clinics in Enugu. *Ann Med Health Sci Res.* 2011;1:91-6.

9. Memiş S. Türkiye'nin Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Hastaların Dental İmplantlar Hakkındaki Bilgi ve Farkındalığı. *Türkiye Klinikleri J Dent Sci.* 2020;26.
10. Özçakır Tomruk C, Özkurt-Kayahan Z, Şençift K. Patients' knowledge and awareness of dental implants in a Turkish subpopulation. *J Adv Prosthodont.* 2014;6:133-7.
11. Erzurumlu ZÜ, Kara ZS. Diş Hekimliği Fakültesi'ne başvuran hastaların dental implant farkındalıklarının değerlendirilmesi. *Selcuk Dent J.* 2018;5:212-7.
12. AL-Dwairi ZN, El Masoud BM, AL-Afifi SA, Borzabadi-Farahani A, Lynch E. Awareness, attitude, and expectations toward dental implants among removable prostheses wearers. *J Prosthodont.* 2014;23:192-7.
13. Chaudhary S, Gowda TM, Kumar TA, Mehta DS. Knowledge, attitudes, and perceptions of undergraduate dental students toward dental implants—an All India Survey. *Implant Dent.* 2015;24:160-5.
14. Hein AT, Htun NN, Tun YA, Kyaw T, Hlaing S, Swe T. Knowledge and Perceptions of Undergraduate Dental Students toward Implant Dentistry in Myanmar. *Int J Prosthodont Restorative Dent.* 2022;12:11-5.
15. Chowdhary R, Mankani N, Chandraker NK. Awareness of dental implants as a treatment choice in urban Indian populations. *Int J Oral Maxillofac Implants.* 2010;25:305-8.
16. Al-Musawi A, Sharma P, Maslamani M, Dashti M. Public awareness and perception of dental implants in randomly selected sample in Kuwait. *J Med Imp Surg.* 2017;2:116.
17. Arora Jr K, Kaur II N, Kaur III G, Garg IV U. Knowledge, Awareness, and Attitude in Using Dental Implants as an Option in Replacing Missing Teeth Among Dental Patients: Survey-Based Research in a Dental Teaching Hospital in Derabassi, Punjab. *Cureus.* 2022;14: e27127.
18. Güngör H, Dgkeç EV. Doğu Anadolu Bölgesinde İmplant Tedavisi Hakkında Hastaların Bilgi Düzeyinin Araştırılması. *Atatürk Univ Diş Hek Fak Derg* 2015;25:205-12.
19. Suprakash B, Ahammed AY, Thareja A, Kandaswamy R, Kumar N, Bhondwe S. Knowledge and attitude of patients toward dental implants as an option for replacement of missing teeth. *J Contemp Dent Pract.* 2013;14:115-8.
20. Tepper G, Haas R, Mailath G, Teller C, Zechner W, Watzak G, et al. Representative marketing-oriented study on implants in the Austrian population. I. Level of information, sources of information and need for patient information. *Clin Oral Implants Res.* 2003; 14:621-33.
21. Al-Johany S, Al Zoman HA, Al Juhaini M, Al Refeai M. Dental patients' awareness and knowledge in using dental implants as an option in replacing missing teeth:

- A survey in Riyadh, Saudi Arabia. *The Saudi Dent J.* 2010;22:183-8.
22. Kohli S, Bhatia S, Kaur A, Rathakrishnan T. Patients awareness and attitude towards dental implants. *Indian J Dent.* 2015;6:167-71.
23. Shaheen R, Al Nasser H, Al Salem M, Al Abdulwahab M, Al Nasser A, Al Saffan AD. Financial costs comparison between replacing a tooth with a dental implant or with a fixed dental prosthesis or saving the tooth with endodontic therapy in Riyadh and Al-Hasa. *Saudi J Oral Sci.* 2018;5:119.
24. Al Garni B, Pani SC, AlMaaz A, Al Qeshtaini E, Abu-Haimed H, Al Sharif K. Factors affecting the willingness to pay for implants: A study of patients in Riyadh, Saudi Arabia. *Dent Res J.* 2012;9:719-24.
25. Pommer B, Zechner W, Watzak G, Ulm C, Watzek G, Tepper G. Progress and trends in patients' mindset on dental implants. I: level of information, sources of information and need for patient information. *Clin Oral Implants Res.* 2011;22:223-9.